

ותן חלקנו בתורתך

מאת כ"ק האדמו"ר מרחלין שליט"א

נקודות למחשבה
והתעמקות בענייני
פרשת וישב
תשפ"א

www.rachlin.org.il

**להצטרפות לרשימת תפוצה הוסיפו את המס'
02-6520002 לאנשי הקשר ושלחו 1.**

הערה: מאמר זה הינו תמלול של שיעור בפרשת השבוע שהעביר כ"ק האדמו"ר שליט"א.
לא הוכנסו שינויים על מנת לשמר את הסגנון המקורי.

פרשת וישב תשפ"א – חידושים בתורת הגלגול – תיקון מכירת יוסף

ערב טוב! חיים טובים, מה שלומכם? שבוע טוב! אנחנו בפרשת "וישב" תשפ"א.

פרשה מאוד-מאוד רצינית, מאוד עמוקה, עם הרבה סוגיות בכל פרד"ס התורה ועם השלכות מאוד רציניות. והדבר המרכזי כמובן – מכירת יוסף הצדיק על ידי אחיו. וננסה קצת להתעמק בנושא הזה. בעזרת ה' נעשה ונצליח!

בעצם, מה הפגם שנגרם ממכירתו של יוסף למצרים? והפגם הזה גדול והוא בכמה רבדים: באופן כללי, ידוע שיוסף הצדיק הוא בחינת 'יסוד'. והיסוד, זה הספירה המשפיעה על ה'מלכות', "וּמַבְשֵׁרֵי אֶחָזָה אֶלֹּקִים". כתוב שאדם הראשון פרש מחוה אחרי החטא ק"ל שנה ובזמן הזה פגם ביסוד, והניצוצות האלה, ע"פ האר"י הקדוש, רבינו הקדוש – הניצוצות נעשקו במצרים, 'ערוות הארץ'.

אז מזה אפשר להבין שמי שהיה שליח לעניין הזה, זה בחינת היסוד, זעיר אנפין – זה יוסף הצדיק. הוא היה השליח לפגם – הוא השליח לתיקון. הוא הראשון שיורד למצרים, לשיעבוד שמה, כדי להעלות את הניצוצות – זה על פי הסוד.

לכן אנחנו מבינים למה הוא הראשון, שהרי יכלה להיות השתלשלות אחרת, למה דווקא יוסף? דווקא יוסף – כי הוא היסוד, וזה בא לתקן. עם ישראל בשיעבוד מצרים – תקנו את הפגם הזה שדיברנו עליו שעשה אדם הראשון, על ידי הסבל שסבלנו שם בחומר ובלבנים. זאת גם הסיבה שהיו משליכים את התינוקות הזכרים ליאור. מי שרוצה יותר להתעמק בעניין הגלגול, יש גם בשער הגלגולים של המהר"ח"ו, וגם אנחנו הקטנים, יש לנו ספר שנקרא "תינוק שנישבה" – שמה מדובר הרבה בעניין הגלגולים, בעניין מצרים, שיעבוד מצרים. מי שרוצה שיקרא שמה. זה באתר שלנו. אפשר להוריד את זה משם בחינם.

אז, היסוד הוא המשפיע. הוא רצה להשפיע – זה הסוד למה הוא בא וסיפר להם חלומות. מה הוא צריך לספר חלומות? הרבה אנשים חולמים חלומות ולא מספרים לאף אחד. למה יוסף היה צריך לבוא ולספר את החלומות? זה עניין של השפעה. החלומות האלה לא היו חלומות רגילים.

הוא רצה להשפיע להם, אבל יש שני עניינים בהשפעה: יש השפעה, ויש שליטה או ממשלה שהוא מושל או בחינת מלכות שהוא מולך עליהם. הוא היה יכול להשפיע, אבל לא היה חייב להיות בחינת 'מלכות'. בחינת 'מלכות' – זה יהודה, שהוא ספירת המלכות.

אז התפקיד של יוסף הוא להשפיע השפעה רוחנית ולא דווקא לשלוט ולמשול. ועל זה המחלוקת – "מי בראש?" זה היה גם אצל ירבעם בן נבט, להבדיל – עניין אותו מי בראש כל הזמן. ה' אמר לו: "בן ישי בראש", אז הוא לא רצה. זאת המחלוקת: האם המשפיע, שהוא בחינת 'יסוד', בחינת יוסף הצדיק, הוא צריך לעמוד בראש? או יהודה, שהוא המקבל, שהוא בחינת 'מלכות', "בן ישי", צריך לעמוד בראש? כתוב שלעתיד לבוא "אשת חיל עטרת בעלה". זאת אומרת שהמלכות, היא תהיה "עטרה על ראש צדיק". זאת אומרת שהיא תהיה בראש. זה לעתיד לבוא.

אז כאן כתוב שהצדיקים 'דוחקים את השעה' לפעמים, וזה לא טוב. אולי אפשר לומר שיוסף, בזה שבא וסיפר להם את החלומות האלה שהראו כביכול שהוא הולך למלוך ולשלוט בהם – בזה הוא 'דחק את השעה', ו"כל מי שדוחק את השעה – השעה דוחקתו". לא צריך לאחר את השעה ולא צריך לדחוק את השעה – צריך לְכַוֵּן את השעה לזמן הנכון.

אז נמנעה ממנו השפעתו. הם לא רצו לקבל ממנו – לא את ההשפעה שלו ולא את המלוכה. זה אותו סוד של העניין למה הוא הלך וסיפר ליעקב אבינו כביכול את הפגמים שהוא ראה בשבטים, שכתוב בחומש שהוא הוציא "דיבתם רעה". הכוונה של יוסף לא היתה להוציא דיבתם רעה. הוא חשב שהם עושים דברים לא בסדר על פי התורה. הוא סיפר לאבא, שהאבא הוא אחראי והרב שלהם, על מנת שיעקב יתקן אותם והם יתקנו את עצמם. הוא היה קטן מהם, אז בטח הוא חשב שלא ישמעו לו ולכן הלך וסיפר ליעקב.

אז כוונתו היתה לשם שמיים. ובכל זאת ה' יתברך "מדקדק עם חסידיו כחוט השערה", ובגלל שהאינפורמציה שהוא העביר לאבא לא היתה מדויקת – הוא פירש את מה שראה בצורה לא נכונה, אז לכן הוא לקה בזה ועבר מה שעבר – כל העניין הזה במצרים, כל הסבל שהוא עבר, כל הנסיונות שהוא נתנסה.

אז אם כן, זה היה גם חלק מהרצון של יוסף להשפיע – זה שהוא הלך וסיפר דיבתם. וגם ההשפעה צריכה להיות נכונה: שצריך להשפיע באופן מכובד, ושהמקבל ירצה לקבל את ההשפעה. אם המקבל לא רוצה לקבל את ההשפעה, אז אסור להשפיע. והאחים בוודאי לא רצו.

יש כאן עניין גם כן, אם אנחנו מתעמקים, של תיקון של הקנאה של קין והבל: שקין קינא, הראשון שקינא, בהבל, ורצח את הבל. וכאן האחים כמעט רצחו את יוסף. ברוך ה', לא רצחו, אבל הקנאה עשתה את שלה והתעוררה חזק מאוד. ובטבע היו לזה סיבות: שיעקב אבינו אהב יותר את יוסף מאשר את השבטים. הסוד בזה – זה שיוסף, שורש נשמתו מהזכר, בחינת 'זעיר אנפין', ושאר השבטים, מובא בקבלה, הם כולם מושרשים ב'מלכות'. אז הוא היה משורש של הזכר – משורש יותר גבוה. ולכן מה שקרה ליעקב קרה ליוסף, והיה קשר גדול ביניהם, כי הוא המשפיע, הוא המשביר, הוא העיקר בעניין הזה של התינה. לכן הוא אהב אותו, ולכן הוא מסר לו את כל תורתו, אבל זה עשה 'אפליה', כמו שאומרים היום, וזה גרם להתחלה של הקנאה.

וגם כתונת הפסים – מובא שכתונת הפסים, בעצם אלו הבגדים של אדם הראשון. ובגלל שזה עובר לבכורים ויוסף קיבל את הבכורה, אז יעקב אבינו נתן לו את כתונת הפסים. אבל זה כביכול 'אִיפָה וְאִיפָה', והאחים לא יכלו לסבול את זה. אז גם הוא אהב אותו יותר, וגם נתן לו את כתונת

הפסים, וגם יוסף חלם חלומות ובא וסיפר להם, ובחלומות האלו כביכול הוא משתרר עליהם – אז זאת עוד סיבה, וגם היה מקרב את בני השפחות, כביכול עשה עליהם גם ביקורת, וגם היה מוציא דיבתם רעה אצל אביהם.

אז כל הדברים האלה גרמו למחלוקת, לשנאה, ולמן מאבק ביניהם מי כשר ממי, כביכול: יוסף כשר? האחים כשרים? כולם כשרים? אף אחד מהם חלילה לא כשר? היתה מחלוקת. כשיש מחלוקת, כל צד חושב שהוא בצד הנכון והשני טועה, במקרה הטוב. ואם הוא עושה בכוונה – אז אולי הוא רשע, או אולי הוא 'קליפה'. והם דנו אותו כ'קליפה'. הם חשבו שהוא הקליפה שיוצאת מיעקב אבינו, כי מאברהם יצא, מיצחק יצא, אז חשבו שעכשיו הוא קליפה ודנו אותו, ובסופו של דבר מכרו אותו לעבד למצרים.

אז בעצם כל ההשפעה שהיה צריך להשפיע יוסף הצדיק, מבחינת 'יסוד', על השבטים, שהם בחינת 'מלכות' בסך הכל, שורש נשמתם בחינת 'מלכות' – אז במקום זה, הוא הלך להשפיע ב"ערוות הארץ" והיה העניין של אשת פוטיפרע, שכמעט, כמעט היתה שמה השפעה לסטרא אחרא והיה נפגם היסוד. ובאמת העשר טיפין שיצאו – אחר כך זה התגלגל בעשרת הרוגי מלכות, שהיו צריכים להיהרג בצורה קשה מאוד כדי לתקן את זה.

ועל פי המקורות, העניין הזה של מכירת יוסף עדיין לא תוקן לגמרי. עדיין יש את ה... – לא רוצה להגיד בפה – יש את ה'חוסר שלימות', נקרא לזה בעניין הזה.

אז בכל פעם שיש מחלוקת, "מחלוקת לשם שמיים – סופה להתקיים". אז הנה, התקיימה המחלוקת – התקיימו גם השבטים וגם הוא, ברוך ה', ולא פגעו אחד בשני – מחלוקת לשם שמיים שסופה להתקיים.

זה הזכיר לי את המחלוקת על רבינו הקדוש והאהוב הבעש"ט, שהוא גם בחינת 'יסוד', משפיע – הוא בא להשפיע את אור החסידות, התחלה של הארת משית. וקמה לו התנגדות, מחלוקת לשם שמיים על ידי הגאון מוילנא הקדוש ז"ע ותלמידיו, ו"לא יכלו דברו לשלום". והדבר הזה גרם גם כן לכאבים וקשיים בעם ישראל במשך זמן לא קצר.

ברוך ה' אלוקי ישראל, בדור שלנו זה נגמר, בזכות ה'התפללות'. 'התכללות' פירושה – שכל הצדיקים לומדים מכל הזרמים הכשרים על פי היהדות הכשרה, לומדים את כל הספרים, לומדים ומלמדים. אנחנו רואים היום שלומדים ומלמדים בכל המקומות מכל הספרים הקדושים – גם של הגאון וגם של רבינו הבעש"ט וגם של הצדיקים הספרדים.

כולם אוהבים את כל החכמים ולומדים ומלמדים, וזה תיקון עצום! – עצום, שאי אפשר לתאר, למכירת יוסף. כי זה ה'יסוד' – 'יסוד' של ההשפעה בשלימותו, בלי מחלוקת. כנראה בגלל שאנחנו דור שכל כך 'למטה' וכל כך קרובים לסוף התיקון ועברנו כל כך הרבה דברים קשים בדור הזה – שואה וכל מה שקורה עד היום, כל המלחמות, כל הצער, כל הנסיונות – שברוך ה' נוצרה אחדות פנימית בעם ישראל, באופן כללי וגם בהשפעה הרוחנית, בתורה. וזה תיקון של מכירת יוסף. זה דבר עצום! חייבים לשמור על זה, וזה נקרא 'התכללות'.

מצד אחד, יש 'התקשרות' – שבן אדם נקשר לרבי שלו, או לרב שלו, למי שהוא מרגיש שהוא קשור איתו או נקשר אליו. זה עניין ה'התקשרות'. ה'התקשרות' מאוד חשובה – שבן אדם מקבל מהרבי שלו. מצד שני, יש 'התפללות' – שלא לומדים רק מהרבי שלו, אלא לומדים גם משאר הצדיקים ומכבדים. זה דבר עצום ורב! זה ממש תיקון לעניין הזה של המכירה.

אנחנו גם רואים בפרשה את העניין שה' יתברך מנהיג את העולם כל הזמן ב'מידה כנגד מידה', והוא לא מוותר, כי ה' יתברך לא וותרן. אז כל טעות שעשה אחד מהצדיקים, ופה כולם היו

צדיקים, כל אחד שילם: יעקב אבינו שילם על זה שהתמהמה ולא היה ליד אביו ואמו לכיבוד אב ואם, התמהמה בחוץ לארץ עד שחזר ועד שבא – אז נלקח ממנו יוסף לאותו פרק זמן, 'זה כנגד זה', 'מידה כנגד מידה'.

וגם יוסף נענש, כמו שאמרנו: שהוציא את "דיבתם רעה" – 'מידה כנגד מידה', מה שעבר שמה במצרים. וגם האחים, הם נענשו כל אחד לפי מה שנענש ובעיקר יהודה, שהוא היה הראש, ירד מגדולתו. הוא הוריד את הייסודי בעצם למצרים, כי היה יכול להציל אותו. הוא לא הציל אותו – אז גם הוא ירד מגדלותו. והיה העניין הזה של מעשה הבנים שלו, ער ואונן ושלה והעניין עם תמר, שמהמעשה של יהודה ותמר – משמה נולד משיח.

אומרים חכמי הפנימיות שיש תהליכים גדולים שלא יכולים להוציא אותם מהכח אל הפועל בגלל הקטרוגים של הסטרא אחרא, אלא רק בתחבולות. כמו שאמרו: "מצאתי את דוד עבדי", איפה? "בסדום", אצל לוט. אז היה המעשה של לוט עם בנותיו, ועכשיו יש את המעשה של יהודה עם תמר גם כן. הרואה אומר: "למה? למה ככה? למה בדרך הזו?" עובדה. אז אומר המהרח"ו הקדוש זי"ע שישנן נשמות קדושות וחשובות שהן עשוקות אצל הסטרא אחרא – לא בעולם הזה, בעולם של הנשמות – והם לא מאפשרים לנשמה לרדת לעולם הזה, אלא אם כן היא תרד בדרך לא כשרה כדי שהיא תיטמא עוד יותר. ואז ה' יתברך עושה נס – מאיר לתוך הנשמה הזו, שנולדה נניח בבית לא כשר, במצב לא כשר, ואז הנשמה הזו מתעוררת וחוזרת בתשובה ועושה את התפקיד שלה ומעלה ניצוצות יחבל על הזמן.

אז זה אולי הסוד של התינוקות שנישבו בדור שלנו שחוזרים בתשובה והופכים להיות צדיקים ומזכי הרבים – פלא פלאים שמי היה מאמין. אלה נשמות גדולות שהיו עשוקות, וה' עשה תחבולה להוציא אותם ככה. ואחר כך הוא מעלה אותם, והם זוכים ומזכים. ככה כל הדור שלנו בעצם, רוב הדור שלנו.

אז כמו שאתם רואים, יש הרבה עומק בכל סוגיה וסוגיה. בכלל בתורה צריך להתעמק ובפרשה בוודאי, וגם בפרשה הזו, הכל 'מידה כנגד מידה'.

ה' יעזור שהדור שלנו יזכה ונעשה כולנו תשובה מאהבה ומיראה, מיראה ומאהבה, מתוך כבוד הדדי, מתוך אהבת ישראל, אהבת חיים, אהבת החכמים ומתוך ענוה!

ענוה – זה הדבר אולי הכי חשוב. כשיש גאווה – יש מחלוקות, יש שנאת חיים, יש קנאה, יש רדיפה, יש טעויות קשות מאוד וכואבות מאוד שעושים. וכשיש ענוה – הבן אדם העניו, כמו למשל הלל שהיה ענוונתן, מכירים את הסיפור שלו, שבאו להרגיז אותו עם שאלות – ולא הצליחו להרגיז אותו. אז צריך לעבוד על זה, להיות שפל רוח, "מאוד מאוד הוי שפל רוח, שתקנות אנוש רימה", לעבוד על עניין השפלות והענוה, ואז גם לא יהיו מחלוקות בכלל. ואם יהיו מחלוקות לשם שמיים – הם גם יפתרו בדרך טובה, בלי סבל, בלי לקרוע את עם ישראל.

וזה עושה הרבה נחת רוח לאבא שבשמיים שמחזירים טובה תחת רעה ולא חלילה רעה תחת טובה וכל אחד מחפש איפה עליו לתקן, איפה הבעיה שלו, איפה התיקון שלו, איפה הפגמים שהוא צריך לתקן, ולא איפה הפגמים של הזולת. וגם אם הוא רואה פגמים אצל הזולת, אז הוא דן אותו לכף זכות – הוא אומר: "ברוך ה' שזה מה שקורה אצלו ולא יותר גרוע". הרי אדם זה כלום. מי יודע לאיפה אדם יכול חלילה להידרדר? אז "ישתבח שמו לעד! מי יודע אם אני הייתי במקומו, איך אני הייתי מתנהג? אולי הייתי יותר גרוע ממנו?" וכן הלאה.

ככה אנחנו לומדים ממש רבינו, ה"עניו מכל אדם", שהוא ראה את הדורות האחרונים ואמר: "וואו, איך הם עובדים את ה'!" – משה רבינו!

אז, הלואי ונזכה כולנו להיות ענוים – אז לא תהיה שום מכירת יוסף, ולא יהיו שום שנאה וקנאה, ולא יהיה הסתר פנים ולא גלות ולא שיעבוד לקליפה, ה' ירחם. וגם לא יהיו פגמים – שמי שעניו, ידוע גם שהוא שומר את הקדושה. ומי שמתגאה, ידוע שהוא לא שומר את הקדושה.

אז יהי רצון שנוזכה כולנו!

ובא לציון גואל במהרה ברחמים ובאחדות!

לחיים! לחיים! לחיים!

להתחזק בעבודתו יתברך!

שבת שלום ומבורכת לכל בית ישראל.

כ"ק האדמו"ר מרחלין שליט"א:

**עוד נר ועוד נר,
השאלה
אם זה בוער?**

מתוך
'שירי אמת - עכשיו זה בוער'
www.rachlin.org.il

**להצטרפות לרשימת תפוצה הוסיפו את המס'
02-6520002 לאנשי הקשר ושלחו 1.**

